

گزارش یک مورد سارکوئید در مادیان نژاد دره سوری

دکتر عبدالرسول نامجو^{۱*}، دکتر مهدی فرید^۲، دکتر حسین نورانی^۳، دکتر الیاس واحد دهکردی^۲

Sarcoid in mare race dareh – shori (A case report)

Namjo, A.R.^{1*}, Fareed, M.², Nourani, H.³, Vahed Dehkordi, E.²

۱-Department of Pathobiology, Faculty of Veterinary Medicine, Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Shahrekord, Iran (rasool_namjoo@yahoo.com)

۲-Department of Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Shahrekord, Iran

۳-Department of Pathobiology, Faculty of Veterinary Medicine, University of Shahrekord, Shahrekord, Iran

The equine sarcoid, a locally aggressive fibroblastic skin tumor, is the most common skin neoplasm reported in horses, although the mode of transmission of infection has not been elucidated.

A four year old female horse with a tumor like mass in the upper right eye was referred to veterinary teaching hospital, Islamic Azad University of Shahrekord. After gross examination of the mass, histopathology of the excisional biopsy revealed proliferation of fibroblasts that are arranged in whorls, tangles and contain small amounts of collagen nuclear pleomorphism. There can be difficulty differentiating some sarcoids from fibrosarcomas or nerve sheath tumors, especially if there has been ulceration with loss of the distinctive epidermal component.

Key words: Sarcoid, Mare, Proliferation, Fibroblast

گزارش درمانگاهی

یک راس مادیان چهار ساله نژاد دره سوری، رنگ کهر که حدوداً یک ماه از زایمان آن گذشته بود در تاریخ مهرماه ۱۳۸۵ بعلت وجود ضایعه شبه تومورال منفرد، که در ظاهر بدون پایه به رنگ قرمز بی رنگ مایل به زرد با قوام سفت در ناحیه سمت راست صورت مقابله زاویه خارجی چشم به ابعاد 16×16 سانتی متر و با عالیم کلینیکی خارش، کاهش اشتها، کاهش وزن، عدم تحمل تمرين و ورزش و درجه حرارت مقداری $39/5$ درجه سانتیگراد از استان اصفهان به

چکیده

سارکوئید در اسب به تومور پوستی فیبروبلاستیک و مهاجم و موضعی اطلاق می شود. این تومور شایعترین تومور پوستی اسب بوده که از تمام دنیا گزارش شده است. با این وجود راه انتقال آن هنوز مشخص نشده است. یک مادیان چهار ساله به علت توده توموری در سمت راست صورت بالای چشم به بیمارستان دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد شهرکرد ارجاع داده شد. در مطالعات هیستوپاتولوژیک پرولیفراسیون فیبروبلاست ها که به شکل دورانی و درهم پیچیده و دارای مقدار اندکی کلژن و هسته های پلثومورفیسم بود مشاهده شد. در اینجا تشخیص تغیریقی سارکوئید از فیبروسارکوم با تومورهای غلاف عصبی می تواند مشکل باشد، بویژه اگر ایجاد زخم با کاهش بافت ایندرمی هموار باشد.

وازگان کلیدی: سارکوئید، مادیان، پرولیفراسیون، فیبروبلاست

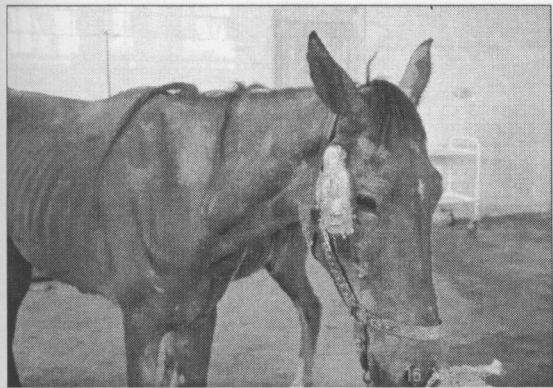
مقدمه

سارکوئید در اسب یک تومور پوستی و بیماری عمومی گرانولوماتوز با عامل ناشناخته و غیر معمول در تک سمی ها محسوب می شود که از سراسر جهان گزارش شده است(۹۰). اولسون و کوک توانستند ضایعات شبیه سارکوئید را بوسیله تلقیح ویروس پاپیلومای گاوی در پوست اسب ایجاد کنند(۳). بر اساس منظره ظاهري و ساختمان بافتی سارکوئید را به چهار نوع زگیلی، فیبروبلاستیک، مخلوط، پهن یا بدون پایه طبقه بندی می کنند(۵). ضایعات می توانند در هر جایی از بدن بویژه در ناحیه سر، لب ها، پا، ناحیه شکمی و سینه ای شکمی بوجود آیند. سارکوئید به لحاظ شکل ظاهري ممکن است با تعدادی دیگر از ضایعات پوستی مثل پاپیلوما، فیبroma و فیبروسارکوم اشتباه گرفته شود. اگرچه سیر قهقرایی که در پاپیلومای اسبی معمول است بندرت در سارکوئید دیده می شود(۳).

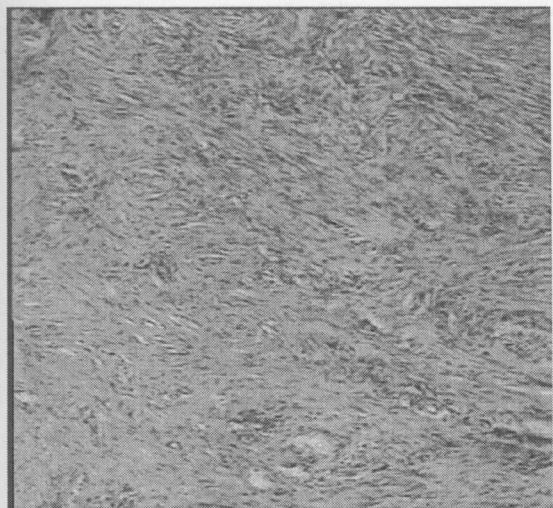
۱-گروه پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران (rasool_namjoo@yahoo.com)

۲-گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران

۳-گروه پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران

نگاره ۲- توده شبیه تومورال دو هفته بعد از مراجعته به کلینیک همراه با لاغری مفرط مادیان

نگاره ۳- تصویر میکروسکوپی از سارکوئید، پرولیفراسیون فیبروبلاست‌های دورانی و درهم پیچیده (رنگ آمیزی $22\times$ H&E)

نگاره ۴- حضور سلول‌های فیبروبلاست نابالغ (هسته بیضی یا کشیده، پلنومورفیک و رشته‌های کلاژن) (رنگ آمیزی H&E $20\times$)

بیمارستان دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد ارجاع داده شد، بعد از بررسی ماکروسکوپیک از توده مذکور(نگاره های ۱و۲)، از قسمتی از ضایعه شبیه تومورال با عمل جراحی بیوپسی تهیه شده و جهت مطالعات هیستوپاتولوژیک در فرمالین 10% بافر به آزمایشگاه پاتولوژی فرستاده شد. سپس از نمونه با روش رایج رنگ آمیزی هماتوکسیلین و ائوزین اسلاید هیستوپاتولوژی تهیه گردید. در بررسی میکروسکوپیک از نمونه برداشته شده پرولیفراسیون فیبروبلاست‌ها با آرایش دورانی، درهم یا مارپیچی با هسته‌های کشیده و هستک واضح که دارای مقادیر کمی رشته‌های کلاژن بوده، همراه با مقدار بسیار کمی اشکال میتوزی و سلول‌های التهابی ائوزینوفیل و نوتروفیل مشاهده شد(نگاره های ۳و۴). بافت اپiderمی به طور کلی در سطح ضایعه مشاهده نشد. پس از دو هفته علیرغم سرم تراپی، آنتی بیوتیک تراپی و کورتون تراپی و با وجود کوچک شدن ضایعه تومورال بدلیل ضعف و لاغری مفرط، حیوان به درخواست صاحبیش به روش انسانی معذوم شد. پس از کالبد گشایی به روش سیستماتیک با وجود این که سارکوئید به طور موضعی نفوذی و مهاجم بود اما در هیچ یک از ارگان‌ها(کبد، کلیه، ریه، طحال، غده آدرنال، قلب، سیستم اعصاب مرکزی، تیروئید، عضلات اسکلتی، پانکراس و عقده‌های لنفاوی) متاستاز تومور دیده نشد.

نگاره ۱- توده شبیه تومورال به ابعاد 16×16 در نیمه فوقانی سمت راست صورت مادیان قبل از مراجعته به کلینیک

بحث

به تحریک آنتی رژنیک مداوم که تخریب آن برای میزان مشکل است، طبیعت اصلی این تحریک هنوز مشخص نیست و سارکوئیدوز بعنوان یک بیماری با اتیولوژی نامشخص باقی مانده است. بنابراین تشخیص علت بیماری جای بحث دارد. هدف از ارائه این مقاله بررسی خصوصیات هیستوپاتولوژیک سارکوئید در مادیان و آشنا ساختن کلینیسین‌ها و دانشجویان با عالیم بالینی و خصوصیات میکروسکوپیک ضایعه و ناکارآمد بودن درمان‌های انجام شده می‌باشد.

فهرست منابع

1. Anderson, C.A. and Divers, T.J. (1983): Systemic granulomatous inflammation in a horse grazing hairy vetch. JAVA. 183: 569-70.
2. Axon, J.E., Robinson, P. and Lucas, J. (2004): Generalized granulomatous disease in a horse. Australian Vet. J. 82: 48- 51.
3. Chambers, G., Ellsmore, V.A., Obrien, P.M., Reid, S.W.J., Love, S., Campo, M.S. and Nasir, L. (2003): Association of bovine papilloma virus with the equine sarcoid. J. General Virol. 84: 1055-1062.
4. English, J.C., Patel, P.J. and Greer, K.E. (2001): Sarcoidosis . J. Amer. Acad. Dermat. 44: 725-243.
5. Goldschmidth, M.H. and Hendrick, M.J. (2002): Tumors of the Skin and Soft Tissues. In: Meuten DJ(Ed.), Tumors in domestic animals. (4th Ed.), Iowa State Press. Pp: 88-89.
6. Health, S.E. and Bell, R.J. (1990): Idiopathic granulomatous disease involving the skin in a horse. J AVA. 197:1033-1036.
7. Johns, C.J. and Michele, T.M. (1999): The clinical management of sarcoidosis. A 50 year experience at the Johns Hopkins Hospital. Medicine (Baltimore). 78:65-111.
8. Loewenstein, C., Bettenay, S.V. and Mueller, R.S. (2004): A retrospective study of equine Sarcoidosis. Vet. Dermat. 15: 67.
9. Sellers, R.S., Toribio, R.E. and Blomme, E.A.G. (2001): Idiopathic system granulomatous disease and macrophage expression of pthrp in a miniature pony . J. Comp. Pathol. 125: 214-218.
10. Scott, D.W. and Miller, W.H. (2003): Equine dermatology. W.B.Saunders. Pp: 675-680.

بیماری سارکوئیدوز علاوه بر اسب، در گاو و انسان هم گزارش شده است(۹ و ۱۰). فرم سارکوئیدوز پوستی در اسب از بیماری سارکوئیدوز انسانی متفاوت است و در یک مورد گزارش از یک پونی حداقل ۶۰ درصد سطح پوست درگیر شده است(۹). اسب‌هایی با وضعیت سارکوئیدوز پوستی اغلب دارای خارش در ناحیه درگیر می‌باشند. از علائم بالینی گزارش شده از سارکوئیدوز پوستی در انسان نیز خارش است(۳). مشاهدات میکروسکوپیک دلالت بر یک فیبروسارکوم با درجه بدخیمی بسیار پایین یا سارکوئید دارد و به طور موضعی نفوذی و مهاجم می‌باشد. از نظر اپیدمیولوژیک عوامل مستعد کننده سارکوئید در الاغ و اسب شامل نژاد، جنس و سن ۱-۴ سال است. که مورد اخیر از لحاظ سنی با مقالات متعدد همخوانی دارد(۳ و ۴). در اسب اندام‌هایی که بیشتر تحت تاثیر قرار می‌گیرند شامل: پوست، ریه‌ها، عقده‌های لنفاوی و دستگاه گوارش می‌باشند(۲ و ۳). دیگر اندام‌ها یا بافت‌ها که تحت تاثیر قرار می‌گیرند شامل کبد، طحال، کلیه، سیستم اسکلتی، قلب، غده آдрنال، غده تیروئید، پانکراس و سیستم عصبی است(۱۰). اگرچه اخیراً ثابت شده که اخته کردن اسب خطر ابتلا به سارکوئید را در مقایسه با مادیان و سیلمی افزایش می‌دهد و مورد فوق از موارد نادر سارکوئید در مادیان محسوب می‌شود. در انسان زن‌ها دو تا هشت برابر بیشتر نسبت به مردها تحت تاثیر بیماری قرار می‌گیرند و با توجه به تاریخچه بیماری که مادیان یک ماه قبل از زایمان این ضایعه تومورال شروع به رشد نموده و به تدریج افزایش رشد نشان داده به نظر می‌رسد احتمالاً تغییرات هورمون‌های جنسی ممکن است در پاتوژنیز بیماری نقش ایفا کنند. که این موضوع نیاز به بررسی‌های بیشتری دارد. مطالعات گذشته‌نگر گزارشی مبنی بر تاثیر فصل در سارکوئیدوز اسب ارائه نکرده‌اند، ولی فصل در سارکوئیدوز انسان تاثیر داشته است(۸ و ۱۱). به نظر می‌رسد که واکنش بافتی مرتبط با سارکوئیدوز پاسخی است